

Redovisning av biblioteksverksamhet 2012

Öppethållande

Antal öppethållandetimmar	2010	2011	2012
Stadsbiblioteken	64 998	65 016	67 149
Kulturhusets bibliotek	4 232	6 251	6 092
Totalt	69 230	71 267	73 241

Stadsbiblioteket

Öppethållande söndagar Stockholms stadsbibliotek 2012: 3320

Asplundhuset och Annexet (Internationella biblioteket och tidskrifter) räknas från och med 2012 som två egna bibliotek med eget öppethållande till skillnad från tidigare år då de sågs som ett bibliotek. Detta bidrar till en ökning av antalet redovisade timmar som biblioteken total varit öppna 2012. Med denna förändring borträknad har det dock under 2012 skett en viss minskning av öppethållandetimmarna på grund av att bibliotek varit stängda för renovering samt decembers ovanligt många stängda helgdagar. Att Akalla bibliotek enbart var öppet sju månader påverkar även. Årets första åtta månader kan man dock se en tydlig ökning jämfört med 2011.

Utslaget på antal dagar som 2012 funnit ”tillgängliga” för ordinarie öppethållande uppskattar SSB att öppethållandet ökat något jämfört med 2011. Under 2013 kommer det ske omfattande förändring och ökning av SSB öppethållande i syfte att än mer förbättra människors tillgänglighet till bibliotek. Bland annat kommer samtliga bibliotek att hålla öppet lördag och/eller söndag. Utöver Kulturhuset kommer även två ytterligare bibliotek, ett i norra och ett i södra delen av staden att hålla öppet årets samtliga dagar.

Kulturhusets bibliotek

Siffrorna ovan redovisar antal timmar biblioteken är öppna för allmänheten. Rum för Barn och TioTretton har en omfattande verksamhet med bokade grupper under tider biblioteken inte är öppna för allmänheten.

2010: Bibliotek Plattan invigdes 10 augusti. Läsesalongen/Serieteket hade endast begränsat utbud under året och hade stängt tre veckor under sommaren och stängde helt 31 oktober.

2011: Bibliotek Film & Musik invigdes 5 februari. Den stora ökningen beror på måndagsöppet i Bibliotek Plattan samt att biblioteket öppnar kl 8.00 på vardagar. Rum för Barn nedgång beror på ändrade vardagstider från 11-17 till 13-17 1 september 2011, vilket fick fullt genomslag 2012. TioTretton invigdes 26 februari.

2012: Viss nedgång för Bibliotek Plattan då biblioteket började öppna från 9.00 på vardagar.

Besök

Antal besök	2010	2011	2012
Stadsbiblioteken	9 101 465	8 778 051	8 364 124
<i>Varav fysiska besök</i>	<i>5 174 715</i>	<i>4 942 759</i>	<i>4 822 793</i>
<i>Varav virtuella besök</i>	<i>3 926 750</i>	<i>3 835 292</i>	<i>3 541 331</i>
<i>Unika besök på biblioteket.stockholm.se</i>	<i>2 496 544</i>	<i>3 325 759</i>	<i>2 451 734</i>
Kulturhusets bibliotek	784 783	1 311 286	1 250 228
Totalt	9 886 284	10 089 337	9 614 352

Stadsbiblioteket

Antalet registrerade besök har minskat, detta delvis som följd av nya mätmetoder. Under såväl 2011 som 2012 har nya exaktare besöksräknare installerats vid ett flertal bibliotek. De nya mätarna skall bland annat minska risken för att besök räknas fler än en gång vilket bidragit till minskningar av antalet registrerade fysiska besök. Vid exempelvis Kista bibliotek går det att följa hur antalet registrerade besök minskar i samband med att nya besöksräknare installerats, detta samtidigt som antalet utlån ökar under samma period. Installationen av nya besöksräknare fortsätter under 2013 för att betydligt förbättra besöksstatistikens kvalitet.

Även SSB:s mätmetoder för webbstatistiken har förändrats i samband med lanseringen av avdelningens nya webbplats i slutet av 2011. Kombinationen av ny webbplatsdesign och nytt mätverktyg har resulterat i färre registrerade besök och tydligt nya användarmönster som gör att besökare tillbringa mer tid på sidan. Samtidigt har webbplatsen blivit mindre synlig i sökmotorer. SSB:s webbplats är fortsatt relativt enkel att hitta samtidigt som färre mindre relevanta sökningar hänvisas dit. Andelen besök som kommer in på SSB webbplats av misstag minskar därmed. Detta syns genom att den så kallade avvisningsfrekvensen sjunkit markant vilket innebär minskning av personer som bara kommer in och sedan genast lämnar webbplatsen. SSB:s nya webbstatistikverktyg utesluter även trafik från sökmotorers indexeringsspindlar.

Arbete pågår för att ytterligare utveckla SSB:s mätmetoder och nyckeltal för besök vid såväl webbplatsen som de fysiska biblioteken. Detta med målet att öka statistikens relevans och kvalitet. Kombinationen av statistik från ny och gammal teknik har dock försvårat möjligheten att analysen huruvida besökstalet verkligen ökat eller minskat under 2012.

Kulturhusets bibliotek

2011: TioTretton öppnade som helt ny biblioteksavdelning 26 februari 2011.

Den stora ökningen 2011 beror delvis på att den före detta Läsesalongen expanderat till två rumsligt separata avdelningar med varsin besöksredovisning, men framför allt på att nya Bibliotek Plattan har mycket höga besöksiffror.

Besöksminskningen inom Rum för Barn har flera orsaker. Åldersgruppen 10-13 har helt försvunnit och har numera ett eget bibliotek, TioTretton. Många besökare trivs så bra med utbudet utanför Rum för Barn i Mellanrum 4 att man ej tar steget in till huvudverksamheten och blir alltså inte inräknade som besökare till Rum för Barn. Utställningen ”Vad hände sedan?” är

konstruerad så att man inte kan emot så många barn samtidigt. Slutligen har grupperna med visningar varit färre än tidigare.

Utlån

Stadsbiblioteken	2010	2011	2012
Utlån per mediatyp			
Böcker	3 136 840	3 142 575	3 149 518
<i>därav barnböcker</i>	<i>1 351 088</i>	<i>1 414 346</i>	<i>1 457 793</i>
AV-media	689 032	653 790	595 391
E-medier	66 331	97 218	180 318
Totalt Stadsbiblioteken*	3 892 203	3 893 583	3 925 227
Kulturhusets bibliotek	2010	2011	2012
Utlån per mediatyp			
Böcker	83 681	94 915	102 864
<i>därav barnböcker</i>	<i>36 832</i>	<i>36 983</i>	<i>41 924</i>
AV-media	78 893	96 739	103 326
Totalt Kulturhusets bibliotek	162 574	191 654	206 190
Samtliga bibliotek	2010	2011	2012
Utlån per mediatyp			
Böcker	3 220 521	3 237 490	3 252 382
<i>därav barnböcker</i>	<i>1 387 920</i>	<i>1 451 329</i>	<i>1 499 717</i>
AV-media	767 925	750 529	698 717
E-medier	66 331	97 218	180 318
Samtliga biblioteks totala utlån	4 054 777	4 085 237	4 131 417

Stadsbiblioteket

* Dessutom tillkommer utlån på servicehus, äldreboende och arbetsplatsutlåning där formerna för låneregistrering varierar, och en stor del av utlånen sker på förtroendebasis. Det är därför inte möjligt att redovisa ett statistiskt underlag utan alltför stora felkällor. 2012 uppskattades dessa utlån dock vara cirka 80 000.

Antal utlån fortsatte 2012, likt 2011, att öka inom samtliga mediekategorier, undantaget stadsbibliotekens AV-media. Mest ökade utlåningen av e-media, en ökning med 85 % 2012 jämfört med 2011. För mer ingående info om e-mediernas utveckling se Verksamhetsberättelsen och kommentaren till aktivitet *Förbättra tillgången till e-medier*. Även tryckt media ökar om än i betydligt mindre skala. Att utlån av AV-media minskar är väntad som följd av ett ökat, inte sällan fritt tillgängligt, utbud av främst film och musik via olika typer av streaming- och så kallade playtjänster, exempelvis SVT Play, Voddler, Netflix och Spotify. Kulturhusets mer specialiserade utbud av AV-media, främst film och musik, bidrar sannolikt till att de påverkas mindre av övriga AV-distributörer och därmed istället haft en viss ökning av sina AV-utlån.

Kulturhusets bibliotek

Eftersom perioden omfattar stora förändringar i öppethållande samt långa perioder av ombyggnationer, är jämförelse lån/timme inte relevant.

För vuxenbiblioteken (Läsesalongen/Bibliotek Plattan/Bibliotek Film & Musik/Serieteket) innebar 2010 ett ”förlorat år” vad gäller biblioteksverksamheten och utlåningen, med stora

ombyggnationer och långa perioder då verksamheten var stängd. Även 2011 års siffror påverkas märkbart av dessa faktorer, eftersom Bibliotek Film & Musik och Serieteket inte öppnade förrän en bit in i februari. Därtill kommer att stora förändringar och långa stängningsperioder bryter lånemönster hos våra besökare, många av dem kan under tiden ha funnit andra bibliotek eller vägar att få tag på sin litteratur, musik och film. Under dessa förutsättningar kan man påstå att utlåningsstatistiken hävdar sig väl sett över en tioårsperiod. 2012 visar också på en återhämtning i lånestatistiken.

Kulturhusets totala utlåning:

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
226 168	217 914	209 874	220 756	209 355	228 085	225 008	162 574	191 654	206 190